

Prahu před 20 lety zasáhly ničivé povodně, dnes je základní síť protipovodňové ochrany dokončena a dále se zdokonaluje

10.8.2022 - | Magistrát hlavního města Prahy

Povodeň, která 8. až 17. srpna 2002 postihla Prahu, byla svým rozsahem, průtokem a důsledky nejničivější v novodobé historii města. Dvě mimořádně vydatné vlny srážek zasáhly postupně téměř celé území povodí Vltavy a výška hladiny vodních toků protékajících hlavním městem v řadě případů přesáhla povodňové značky nejvyšších zaznamenaných povodní v minulosti.

Velká voda se rozlila na více než 5,8 procenta rozlohy města, navíc se jednalo o místa s důležitou městskou infrastrukturou nebo o oblasti s velkou hustotou obyvatel a s historickou zástavbou.

Povodní byly postiženy městské části Praha 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 16, Suchdol, Lysolaje, Chuchle, Zbraslav, Lipence a Troja. Z těchto městských částí bylo evakuováno celkem 48 470 osob.

Celková výše škod činila téměř 30 miliard korun, z toho újma na majetku města byla 15 miliard korun. Na území Prahy však naštěstí nedošlo v přímé souvislosti s povodní ke ztrátám na životech.

Vůbec nejpostiženějšími částmi metropole byly Praha 7 a Praha 8, kde bylo značně poškozeno množství objektů. Voda také zaplavila celou spodní část Zoo Praha v Troji, kde nejvíce zasáhla pavilony goril, velkých savců či šelem. Celkem 134 zvířat povodeň nepřežilo, většinu z nich tvořili ptáci. Část uhynula ale až po evakuaci kvůli stresu. Škody v zoo byly vyčísleny na více než 230 milionů korun.

Značné škody se v srpnu roku 2002 nevyhnuly ani pražskému metru. Povodně totiž překonaly tehdejší protipovodňová opatření, která byla připravena na takzvanou stoletou vodu. Hladina řeky Vltavy však byla ještě o 50 cm vyšší. Z tohoto důvodu byla později zvýšena protipovodňová ochrana jednotlivých stanic metra. Nové ochranné zdi se tak nacházejí o 60 cm výše, než kam dosáhla hladina vody z roku 2002. Upraveny byly také všechny výtlaky čerpacích stanic a jejich napojení na kanalizační síť tím, že se do nich vložily zpětné klapky, které zabrání, aby se voda z kanalizace nevrátila při povodních zpět do metra. Jednou z důležitých změn jsou také nová pravidla monitoringu vývoje povodňových situací, která zajistí včasnou evakuaci a uzavírání stanic a tunelů v ohrožených oblastech.

Silně zasažen byl při záplavách před dvaceti lety i ostrov Kampa v centru Prahy, kde nejvíce utrpěly památkové objekty. Celkové škody v Praze 1 však mohly být ještě několikanásobně větší, ale díky tomu, že již fungovala protipovodňová ochrana na pravém břehu Vltavy na Starém Městě a Josefově, vznikly zde pouze škody zapříčiněné spodní vodou, která vnikla do suterénů budov.

Právě tato první etapa protipovodňové ochrany byla postavena už v letech 1999 až 2000 v reakci na tragické povodně, které zasáhly Moravu dva roky předtím. Následně až do roku 2013 byly postupně vybudovány i další etapy. Konkrétně se jednalo o oblasti Malá Strana a Kampa, Karlín a Libeň, Holešovice a Stromovka, Výtoň, Podolí a Smíchov, Modřany, Zbraslav, Radotín, Velká a Malá Chuchle i Troja.

Zatímco v roce 2002 bylo protipovodňovou ochranou hl. m. Prahy ochráněno 9,8 km² ohroženého

území, v roce 2013 to již bylo 51,3 km². Celková délka protipovodňových opatření, které zahrnují zemní valy, pevné betonové stěny a mobilní hrazení, je po dokončení všech etap 19,255 km, z toho mobilní hrazení tvoří 6,795 km. Jeho výška se pohybuje v rozmezí od 0,2 do 6,27 m. Navíc pod všemi protipovodňovými liniemi jsou vybudovány vodotěsné železobetonové, štetovnicové či jílocementové stěny do hloubky nepropustného podloží, v některých místech až 12 m hluboké.

V současnosti hlavní město pracuje na navýšení a rozšíření etapy protipovodňové ochrany kolem Zbraslavi a dále již bylo vydáno stavební povolení na navýšení a rozšíření etapy Nové Město – Staré Město. Rozšíření a úprava protipovodňových opatření se také uskuteční v rámci plánované stavební akce Soubor staveb Městský okruh a Libeňská spojka. A v Radotíně nyní pokračuje rozšíření stávající ochrany v ulici Vrážská.

Významným projektem v centru města, který přispěje k protipovodňovým opatřením, je dále snížení nivelety v oblasti Manin a Rohanského ostrova a následný vznik přírodního parku. Aktuálně čekají první dvě etapy projektu na zahájení v nejbližší době.

Trojská kotlina s Císařským ostrovem je další přírodní oblast města, kde se plánují významné protipovodňové úpravy a Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy vytváří celkovou vizi území. Mezi plánované projekty patří protipovodňová ochrana zoologické zahrady a Trojského nábřeží, jejíž součástí je vytvoření nové protipovodňové zdi a odstranění dnešního valu. Cílem je zároveň zachovat a podpořit přírodu, nabídnout další prostor pro návštěvníky pomocí rozšíření cyklostezky a nových pěšin a zároveň nabídnout nové pohledy na výběhy šelem v zoo. V souvislosti s tím je potřeba také zmínit projekt Divoká Vltava, který vytvoří na Císařském ostrově povodňový park a zároveň nové rekreační a přírodní centrum Trojské kotliny se dvěma potoky, brody a tůněmi, rybím přechodem a novými biotopy. Vzniknou zde i místa pro odpočinek a sport. Zlepšení protipovodňové ochrany přinese tzv. řízený přeliv přes povodňový park, který ochrání ostrov před dalším protržením. Těmto projektům se také věnuje aktuální výstava Dotkni se řeky, která je návštěvníkům přístupná až do 31. října 2022 v okolí Trojského zámku.

V dalších letech je potom v plánu výměna dosedacího prahu v parku Cihelná na Malé Straně za nerezový a vybudování betonových patek pro podpěry. V neposlední řadě Praha také chystá rozšíření a zvýšení kapacity stávající čerpací stanice na Rokytce v Libni. Její kapacita by se následně měla zvýšit na dvojnásobek, aby zvládla přečerpávat až 40 m³ za vteřinu.

V souvislosti s výročím 20 let od povodní připravilo hlavní město pro Pražany i návštěvníky metropole volně přístupnou výstavu velkoformátových fotografií v parku Kampa. Výstava bude k vidění až do 22. září 2022, poslední zářijový týden pak bude umístěna v areálu Výstaviště Praha.

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/prahu_pred_20_lety_zasahly_nicive.html